

INTERNATIONAL SAVA RIVER BASIN COMMISSION

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ
о раду и активностима
Међународне комисије за слив ријеке Саве
за период од 1. априла 2023. до 31. марта 2024.

Док. бр. 1R-66-D-24-5/2-3

Контакт

Секретаријат Савске комисије
Кнеза Бранимира 29
10000 Загреб / Хрватска
Тел.: +385 (1) 488 – 6960
Е-маил: isrbc@savacommission.org
www.savacommission.org

© ISRBC 2024

Садржај

Увод	1
1. Интегрално управљање водама.....	2
1.1. Управљање ријечним сливом.....	2
1.2. Управљање поплавама	3
1.3. Спречавање и контрола акцидената.....	5
2. Пловидба.....	6
2.1. Обнова и развој водног пута ријеке Саве	6
2.2. Безбједност пловидбе и повезани технички стандарди.....	7
3. Управљање подацима и информацијама.....	10
3.1. Гео-информациона питања	10
3.2. Хидролошка и метеоролошка питања	11
3.3. Интернет страница Савске комисије и друштвене мреже.....	12
4. Међусекторска и развојна питања.....	13
5. Правна и финансијска питања	14
5.1. Правна питања	14
5.2. Финансијска питања.....	14
6. Сарадња и укључивање заинтересованих страна	16
6.1. Сарадња са међународним, националним и локалним институцијама	16
6.2. Обилежавање Дана Саве 2023. и укључивање младе генерације	17
6.3. Фото конкурс 2023.....	20
Додаци	21
ДОДАТАК I: Списак чланова и замјеника чланова Савске комисије.....	23
ДОДАТАК II: Списак институција држава страна одговорних за спровођење Оквирног споразума.	24
ДОДАТАК III: Списак догађања у организацији/коорганизацији Савске комисије у финансијској 2023. години.....	26
ДОДАТАК IV: Списак пројеката повезаних са Савском комисијом који су завршени или су у спровођењу у финансијској 2023. години.....	28
ДОДАТАК V: Списак вањских пројеката које помаже Савска комисија који су завршени или су у спровођењу у финансијској 2023. години	30
ДОДАТАК VI: Списак кратица.....	35

Увод

Општи задаци и надлежности Међународне комисије за слив ријеке Саве (*ISRBC, Савска комисија*) прописани су Оквирним споразумом о сливу ријеке Саве (*FASRB, Оквирни споразум*) и, још конкретније, додатком I. Оквирног споразума – Статутом Међународне комисије за слив ријеке Саве. Једна од обавеза Савске комисије, према Статуту, је подношење годишњих извјештаја о свом раду државама странама Оквирног споразума (Босна и Херцеговина, Република Хрватска, Република Србија и Република Словенија). У складу са тим припремљен је и овај *Годишњи извјештај о раду и активностима Савске комисије за период од 1. априла 2023. до 31. марта 2024. (Годишњи извјештај¹)*.

Може се потврдити да је спровођење Оквирног споразума успјешно настављено у свим областима сарадње, уз остварен значајан напредак. Нови успјеси остварени су у трећем циклусу планирања управљања сливом ријеке Саве (RBM) и другом циклусу планирања управљања ризицима од поплава за ријеку Саву (FRM), у наставку активности повезаних са обновом пловидбе на пловном путу ријеке Саве заједно са радом на повезаним безбједносним стандардима, као и у даљем развоју повезаних интегрисаних система. Значајни напори и ресурси уложени су у припрему и спровођење активности укључених у Програм интегрисаног развоја коридора ријека Саве и Дрине (SDIP), који је службено почео 31. августа 2022. године, потписивањем споразума о додјели бесповратних средстава између IBRD-а као имплементационе агенције Глобалног фонда за животну средину (GEF) те Савске комисије за финансирање регионалне компоненте SDIP-а. У извјештајном периоду и годинама које су пред нама та помоћ представља, односно представљаће, кључну подршку за најзначајније активности Савске комисије у остваривању приоритетних циљева сарадње држава страна.

Савска комисија континуирано улаже значајне напоре у сарадњу с кључним заинтересованим странама, нарочито кад је ријеч о укључивању младих у процесе унутар слива. Тако је ове године централно догађање у коме су учествовали млади из свих држава страна Оквирног споразума био 11. састанак Парламента младих из слива ријеке Саве, одржан у Љубљани у октобру 2023. године, на тему “рјешења заснована на природи у управљању водама”.

Више детаља о важним питањима представљено је у поглављима 1-7 овог извјештаја; корисне информације могу се пронаћи и у додацима.

¹ *Годишњи извјештај* односи се на финансијску годину Савске комисије, која покрива период од 1. априла текуће године до 31. марта идуће године

1. Интегрално управљање водама

Финансијска година 2023. обиљежена је почетним корацима трећег циклуса управљања ријечним сливом за ријеку Саву и наставком другог циклуса управљања ризицима од поплава за ријеку Саву, активностима усредсређеним на питања у вези с наносом те спречавањем и контролом изненадног загађења, као и даљим развојем повезаних интегрисаних система.

1.1. Управљање ријечним сливом

На бази одредби члана 12. Оквирног споразума, израда заједничких и координисаних планова управљања за слив ријеке Саве има за циљ побољшање оквира јавних политика цјелокупног слива како би се спријечило даље погоршање стања, односно како би се остварило побољшање статуса вода, као и јачање сарадње усмјерене на остварење једног од кључних циљева Оквирног споразума - *успоставу одрживог управљања водама у сливу ријеке Саве*.

Трећи циклус управљања ријечним сливом за ријеку Саву покренут је након одобрења другог Сава RBM плана на Деветом састанку држава чланица Оквирног споразума, одржаном у Загребу у децембру 2022. године, а настављен је и током финансијске године 2023., те се спроводи кроз кораке које захтијева Оквирна директива ЕУ-а о водама.

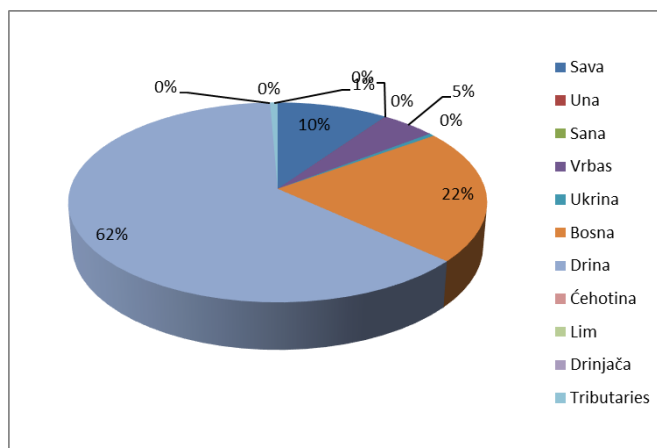
Слика 1: “Један слив – 1000 прича о водама”: фото конкурс Савске комисије 2023.
(горњи ред: Влада Маринковић – Мостови преко ријеке Саве, Зринка Ловрић – Дивља патка; доњи ред: Маја Симов - Мочвара, Пантелија Илић – Пличине Дрине)

Током извјештајног периода активности су биле усмјерене на критичко оцјењивање недостатака у управљању ријечним сливом уочених током припреме другог Сава RBM плана. Као исход процеса, уочени кључни недостаци на нивоу слива повезани су с недостатком базе знања и доступних поузданих података за одрживо управљање

подземним водама, изостанком усклађених методологија праћења и оцјене стања за прекогранична водна тијела, недостатком знања и података о квалитативним и квантитативним питањима наноса те инвазивним врстама, као и с прилагођењем на климатске промјене. Резултати анализе додатно су употребљени за припрему приједлога за студије које ће се спровести кроз регионалну компоненту SDIP-а.

Током извјештајног периода покренуте су активности у вези с припремом привременог извјештаја о спровођењу Програма мјера (PoM) из другог Сава RBM плана. Договорена је методологија и временски оквир за израду привременог извјештаја, у коме ће се пружити детаљи у вези са нивоом и врстама имплементационих мјера, а довршетак се очекује током финансијске године 2024.

Протоколом о управљању наносом државе стране су дужне да доставе информације о ископу наноса у претходној календарској години и дају податке о планираном ископу у текућој години. На бази достављених података Савска комисија припремила је извјештај о ископу наноса у 2022. години. Извјештај је достављен надлежним институцијама држава страна. Према прикупљеним подацима, током 2022. године укупни волумен ископаног наноса у сливу ријеке Саве премашио је 2,2 милиона кубних метара. Слика 2 пружа преглед процената за ископани нанос по ријекама током 2022. године.

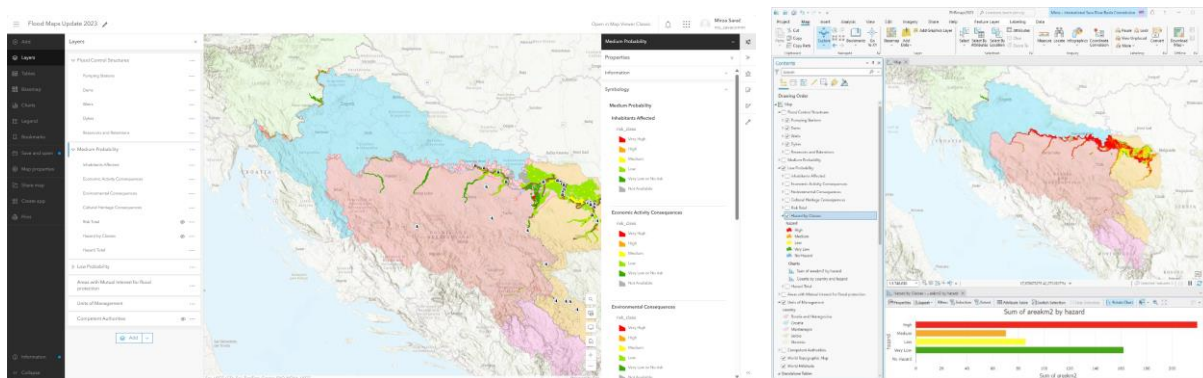

Слика 2. Процентуални приказ ископаног наноса по ријекама током 2022. године

1.2. Управљање поплавама

На бази ажурираног извјештаја о *Прелиминарној процјени ризика од поплава у сливу ријеке Саве (Сава PFRA)*, која је усвојена прошле године, активности у вези с другим циклусом планирања управљања ризицима од поплава за ријеку Саву наставиле су се током цијеле финансијске године 2023., размјеном информација о картама поплава међу земљама путем њихове заједничке платформе – Савске комисије.

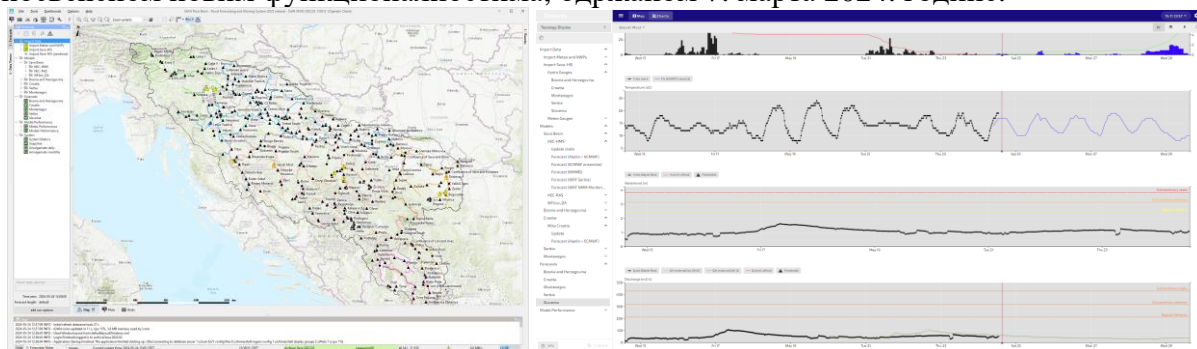
Ажуриране карте поплава за ријеку Саву (њихови нацрти) израђене су као интерактиван web алат у сврху бољег олакшавања размјене информација међу земљама, како се то захтијева чланом 7. ставом 2. Протокола о заштити од поплава уз Оквирни споразум. Те интернет карте поплава такође ће пружити основу за израду ажурираног Плана управљања ризицима од поплава у сливу ријеке Саве.

Слика 3. Нацрт ажурираних карти поплава за ријеку Саву

Нацрт карата поплава за ријеку Саву, поред информација о другим рецепторима поплава, такође укључују и утицаје поплава на културно и историјско наслеђе. Употребљени су и резултати пројекта SHELTER (Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници). Пројекат је фокусиран на слив ријеке Саве као једну од пет студија случаја (тзв. *Open Lab* подручја), у заједничкој координацији UNESCO-а и Савске комисије. Пројекат SHELTER службено је закључен у мају 2023. године, а пружио је значајан допринос разумијевању директних и индиректних утицаја опасности од поплава на културно и историјско наслеђе.

Систем за прогнозу и упозорење на поплаве за слив ријеке Саве (*Сава FFWS*) редовно користи десет одговорних националних институција из пет земаља. У финансијској години 2023. Сава FFWS ажуриран је на најновију верзију системског софтвера (*Delft-FFWS 2023.02*), а овог пута уз непосредан активни ангажман информационо-технолошког особља из организација укључених у Сава FFWS. Ажурирање је укључило и све нужне интервенције на софтверу за послужиоце и базе података. Побољшање система укључило је и ажурирање десктоп верзије клијентске апликације Сава FFWS-а, као и, по први пут, имплементацију Веб ОС-а за Сава FFWS. Ажурирање је довршено преносом знања и учествовањем организација-корисница Сава FFWS-а у вебинару посвећеном новим функционалностима, одржаном 7. марта 2024. године.

Слика 4: Сава FFWS (Десктоп ОС и Веб ОС) у оперативној употреби

Секретаријат Савске комисије припремио је Годишњи програм обуке за 2023. годину, који је укључио 13 догађања, укључујући радионице и програме обуке. Та догађања пружила су прилику организацијама да редовно надограђују своје капацитете. Међу осталим догађањима у којима су учествовали стручњаци за прогнозирање из организација-корисница Сава FFWS-а, уз подршку пружену током цјелине активности Сава FFWS-а, 18 националних стручњака из девет организација-корисница Сава FFWS-а из пет земаља учествовало је у догађању Софтверски дани у Делфту 2023. године, укључујући програме обуке из пробабилистичког прогнозирања и веб сервиса, у периоду од 6. до 9. новембра 2023. године. Поред тога, током извјештајног периода Секретаријат Савске комисије организовао је неколико догађања преноса знања.

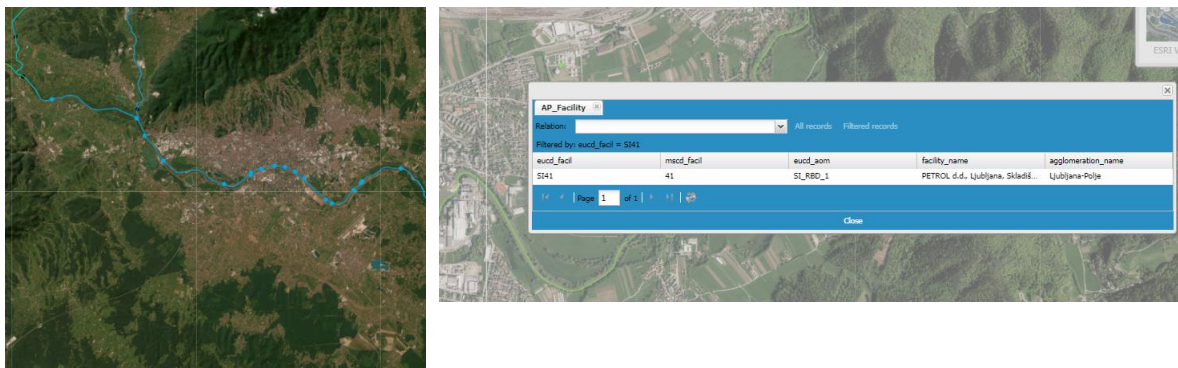
Редовни годишњи извјештај о функционисању Сава FFWS-а у 2023. години припремљен је у складу с *Меморандумом о разумијевању о сарадњи у вези с редовним функционисањем и одржавањем Сава FFWS-а*. Поред оцјене функционисања Сава FFWS-а, извјештај пружа преглед активности и процјену трошкова свих организација укључених у његов рад.

1.3. Спречавање и контрола акцидентата

Стране Оквирног споразума користе Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата (АЕWC) Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав (ICPDR). Циљеви АЕWC-а укључују примање, обраду и пренос информација о загађењу, брзо рјешавање акцидентата и комуникацију информација о ванредним ситуацијама. ICPDR је 2023. године провео два тестирања АЕWC-а, 9. маја и 5. октобра. Тест 9. маја није био најављен, а циљ му је био оцјена функционалности система, дјеловање Главних међународних центара за узбуњивање (PIAC) 24 сата дневно, 7 дана у седмици те потпуно кориштење система. Тест 5. октобра био је унапријед најављен. Резултати оба теста потврдили су да АЕWC функционише у складу са очекивањима, без икаквих техничких проблема. Сви PIAC центри у савским земљама реаговали су пуно брже од захтијеваног тросатног временског рока. Но, вриједи навести да PIAC центри у Босни и Херцеговини и Србији још увијек не раде 24 сата дневно, 7 дана у седмици, како је наглашавано током пријашњих година.

Важно је нагласити да током 2023. године није било пријављених акцидентата везаних за загађење од прекограничног значаја у сливу ријеке Саве.

У склопу пројекта Управљање непредвиђеним ситуацијама у сливу ријеке Саве (WACOM), који је закључен у децембру 2022. године, развијен је модул за размјену података о опреми за санирање загађења, догађајима акцидентних загађења, тачкама ризика и локацијама ријечног приступа. База података континуирано се ажурира новим подацима пресудним за спречавање и контролу акцидентата.

Слика 5: Модул за спречавање и контролу акцидентата у Сава GIS-у

2. Пловидба

Рад Савске комисије у области пловидбе током 2023. финансијске године, као и у претходним извјештајним периодима, првенствено је био је усмјерен на обнову и развој пловидбе и саобраћаја на водном путу ријеке Саве.

2.1. Обнова и развој водног пута ријеке Саве

У погледу обнове и развоја водног пута ријеке Саве, у извјештајном периоду су се наставиле активности на рјешавању проблема пловидбе на критичним секторима, такозваним уским грлима.

У Србији су међународне путничке луке у Сремској Митровици и Шапцу службено отворене 2023. године. Активности у вези са ширењем капацитета Луке Сремска Митровица почеле су очекиваним улагањем од 59 милиона евра. Пројекат ће се финансирати путем ЕИВ-а, Свјетске банке и националног буџета. Објављен је претквалификациони конкурс за радове, укључујући јавни позив за почетни одабир извођача.

У вези с активностима на тему рјешавања критичних сектора за пловидбу на ушћу ријека Дрине и Саве, као и у вези са споразумом склопљеним између Владе Србије и Савјета министара Босне и Херцеговине којим се регулишу административни поступци и финансирање радова, јавни конкурс и почетак радова услиједиће након прибављања цјелокупне нужне документације са стране БиХ те потврде конкурсне документације од стране ЕИВ-а.

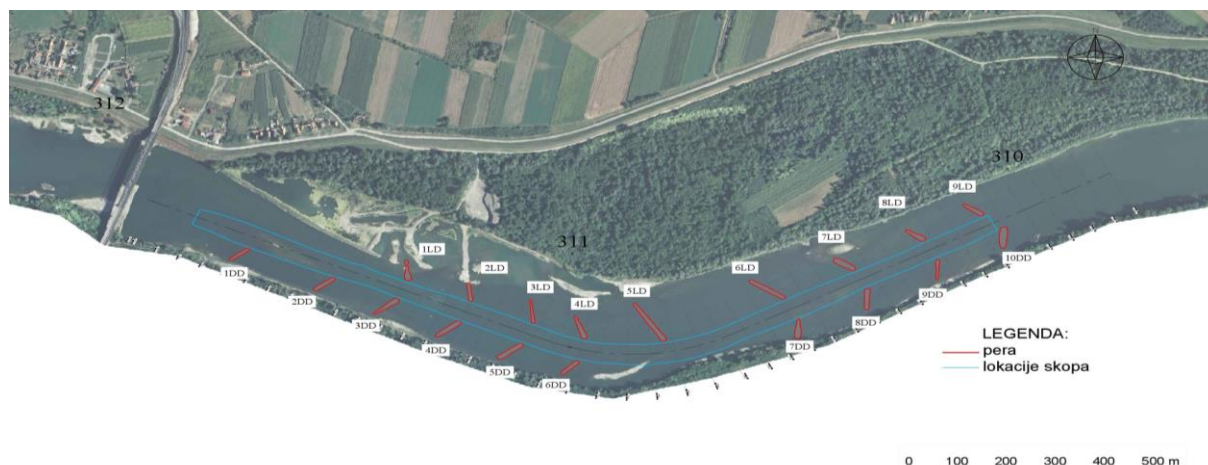
У склопу посвећености побољшању безбједности пловидбе, пројекат имплементације VTS и VHF система успјешно је довршен на ријечи Сави. Ширење система AIS AtoN на ријечи Сави је у току, а довршетак се очекује у јулу 2024. године. Надаље, активно се ради и на успостави система хидрометеоролошких станица на ријечи Сави. Пројекат хидрауличког и морфолошког моделирања на ријечи Сави (дуж ријеке Дунав) у завршним је припремним фазама, и почела је евалуација понуда.

У Хрватској су након довршетка документације за пројекат *Израда студије процјене утицаја на животну средину и пројектне документације за активност: Побољшање услова пловности ријеке Саве од ркм 300 до ркм 329* (пројекат Јаруге-Нови Град) прибављене ваљане грађевинске дозволе. Комплетна пројектна документација службено ће се доставити БиХ страни сходно Одлуци Савске комисије бр. 1/17, у сврху нострификације и прибављања свих нужних дозвола од БиХ стране, како би се испунили сви предуслови за обављање грађевинских радова. Такође је потврђена изјава БиХ стране о заједничким плановима у вези са пријавом за извођење грађевинских радова на предметној дионици у сврху кофинансирања у оквиру доступних средстава.

Савска комисија подржала је спровођење пројекта кроз успоставу Форума заинтересованих страна, који се састоји од представника националних тијела, невладиних организација, заједнице цивилног друштва и академске заједнице те локалних заједница из Хрватске и БиХ, који су допринијели интегрисаном приступу свих сектора и уравнотеженим рјешењима главног пројекта.

Покренуте су одређене почетне активности усмјерене на рјешавање других критичних сектора ријеке Саве, но у фокусу је остало спровођење радова на дионици Јаруге - Нови Град. Та дионица представљала је значајну препреку пловидби и приступу лукама и пристаништима у Хрватској и БиХ смјештеним узводно од тог подручја. Поред тога, успјешно је довршен пројекат побољшања система обиљежавања у Хрватској. Сходно

томе, обновљена је флота за обиљежавање и мјерење пловног пута, а све пловидбене ознаке, укључујући оне на ријеци Сави, у цијелости су замијењене и обновљене.

Слика 6: Еколошко ријечно инжењерско рјешење у сектору "Јаруге –Нови Град "

У Босни и Херцеговини, у вези с деминирањем десне обале ријеке Саве, почела је припрема процјене утицаја на животну средину (EIA), коју захтијевају еколошки стандарди Свјетске банке. Потписивање Уговора о додјели бесповратних средстава с WBIF-ом очекује се ускоро, након чега ће услиједити спровођење поступка јавне набаве за услуге деминирања. У складу с тим, очекује се да ће радови почети крајем 2024. године или почетком идуће године. Темелјем тих збивања, кад је ријеч о динамици спровођења радова, сектору Јаруге – Нови Град треба да се додијели приоритет у деминирању.

Покренуте су одређене активности како би се осигурало финансирање инфраструктуре и ресурса луке Брчко кроз зајмове и уговоре о додјели бесповратних средстава.

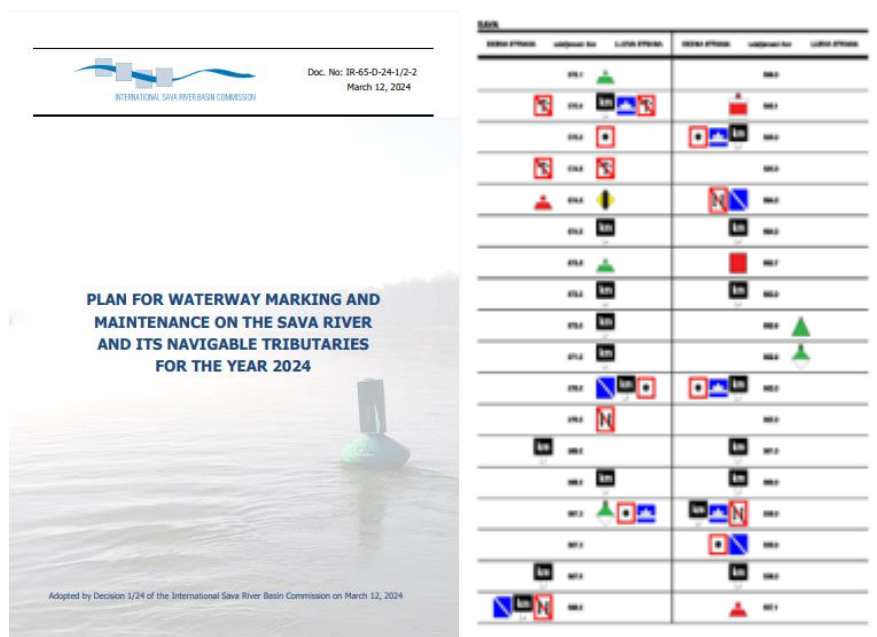
2.2. Безбједност пловидбе и повезани технички стандарди

Побољшање безбједности пловидбе једна је од најважнијих активности Савске комисије и у складу с тим у овом извјештајном периоду се наставио рад на стандардима везано за безбједност пловидбе као и на другим техничким стандардима.

Везано за интеграцију двију интернет апликација у употреби (систем подршке националним тијелима одговорним за надзор безбједности пловидбе и систем за израду Плана обиљежавања пловног пута) у Сава GIS, као и интеграције ENC-а за цијели пловни пут ријеке Саве, што је претходно довршено на тестној платформи у склопу пројекта WACOM, припремљен је и на производну платформу инсталиран и пловидбени модул Сава GIS-а. У финансијској години 2023. значајно се повећао број корисника интернет апликације за подршку националним тијелима одговорним за надзор безбједности пловидбе.

Кад је ријеч о објављивању статистичких података о прекрцају и пловном путу, основне информације о прикупљању, статистичкој обради и анализи података о превозу роба и путника у сливу ријеке Саве за 2023. годину комплетирани су и објављени на интернет страници Савске комисије. Та размјена и анализа података саставни је дио годишњег издања извјештаја о тржишту унутрашње пловидбе *European Inland Navigation Market Observation*, сходно сарадњи са CCNR-ом. Ново издање извјештаја очекује се ускоро.

Користећи се овластима које има према Оквирном споразуму, Савска комисија усвојила је Одлуку 1/24 о Плану обиљежавања и одржавања пловног пута ријеке Саве и њених пловних притока за 2024. годину.

Слика 7: План обиљежавања и одржавања пловног пута ријеке Саве и њених пловних притока за 2024. годину

У финансијској години 2023. Секретаријат Савске комисије, заједно са стручњацима из држава страна, израдио је приједлог *Правилника о одржавању пловних путева на граничним секторима између Хрватске и БиХ*. Даље активности у вези са нацртом, с крајњим циљем усвајања Правилника, очекују се кроз рад на билатералном нивоу.

Узимајући у обзир потребу за регулисањем питања у вези са безбједношћу рекреационе пловидбе на заједничким секторима Купе између Хрватске и Словеније, као и спремност надлежних тијела обе земље да ускладе режим пловидбе на ријеци Купи, Савска комисија усвојила је *Препоруку 1/23 о регулисању кориштења ријеке Купе на сектору од друмског моста Камање / ушћа Каменице до ушћа Чабранке за пловидбу*. Препоруком се уједно помаже развој наутичког туризма и рекреационе пловидбе на предметној дионици.

Након заједничког закључка Дунавске комисије (DC), Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав (ICPDR) и Савске комисије, да *Заједничку изјаву о водећим начелима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав* (Заједничка изјава) и *Платина Приручник о добрим праксама у одрживом планирању водних путева* треба ажурирати и прилагодити новој политици, три комисије покренуле су процес ажурирања тих докумената. На 14. састанку посвећеном спровођењу Заједничке изјаве, одржаном у Загребу у септембру 2023. године, представљен је заједнички приједлог за ажурирање Заједничке изјаве и попатног Приручника. Тај приједлог дале су три комисије, а подржавају га све релевантне заинтересоване стране, укључујући повезана приоритетна подручја Стратегије ЕУ-а за дунавску регију. Савска комисија ће управљати процесом, уз помоћ индивидуалних консултаната кроз регионалну компоненту SDIP-а, сходно позитивној реакцији Свјетске банке. Очекује се да ће се активности спроводити од првог тромјесечја финансијске године 2024. до другог тромјесечја финансијске године 2025.

Кад је ријеч о учествовању у другим међународним активностима, Савска комисија активно је учествовала у раду Стручне групе за Европска правила за унутрашње водне путеве (CEVNI EG). Стручна група довршила је припрему ревидираног издања CEVNI Рев. 6, тако усвајајући приједлоге за даље усклађивање и модернизацију европских правила пловидбе. Савска комисија нарочито је допринијела иницијативама у вези са

аутономним бродовима, уз посебну пажњу посвећену усвајању повезаних прописа (одговорност за хаварије, правила означавања пловила, итд.). Нова правила пловидбе у сливу ријеке Саве, у складу с промјенама уведеним у CEVNI Rev. 6, довршена су у финансијској години 2023., усвојена Одлуком 11/23, и објављена на интернет страници Савске комисије.

Савска комисија такође је наставила активно учешће у раду Европског одбора за израду стандарда на пољу унутрашње пловидбе (CESNI) и његових стручних група. Циљеви CESNI-ја су допринос усвајању јединствених стандарда на цјелокупној мрежи унутрашњих водних путева у Европи у циљу повећања безбједности пловидбе и заштите животне средине у контексту превоза унутрашњим пловним путевима, промоција запошљавања у унутрашњој пловидби и повећање привлачности сектора, истовремено олакшавајући превоз и промовишући међународну трговину.

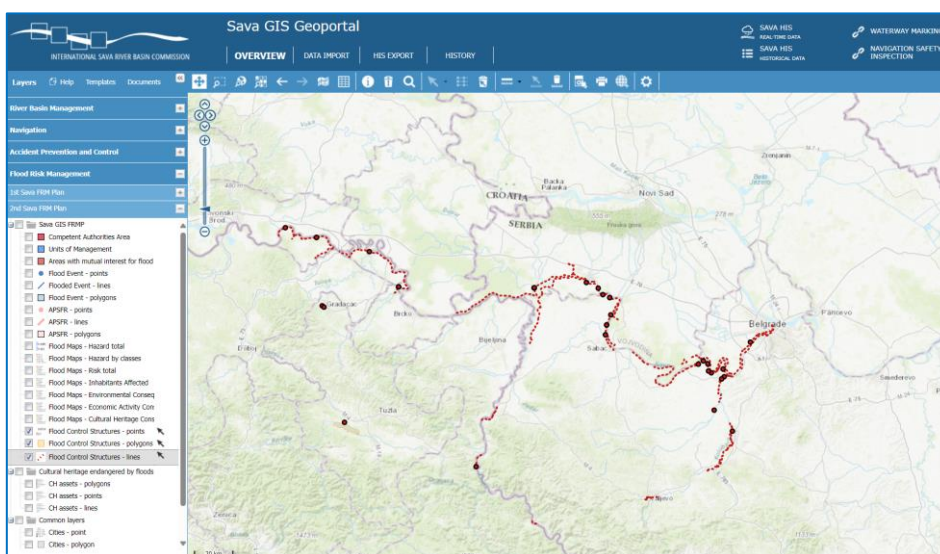
Секретаријат Савске комисије активно је учествовао у догађањима која су организовале релевантне организације, или у оквиру повезаних пројеката наведених у Додатку V, као што су NAIADES, DINA, 1S4IWT – One System 4 Inland Water Transport (наставак пројекта COMPETING), FAIRWAY 2 WORKS, MERLIN, и METEET.

3. Управљање подацима и информацијама

Размјена података и информација кроз системе Сава GIS и HIS пружила је нужне алате за успјешно спровођење релевантних активности на нивоу слива ријеке Саве. Током извјештајног периода наставиле су се активности повезане са системом Сава GIS, кроз прикупљање података потребних у разне сврхе у оквиру активности Савске комисије.

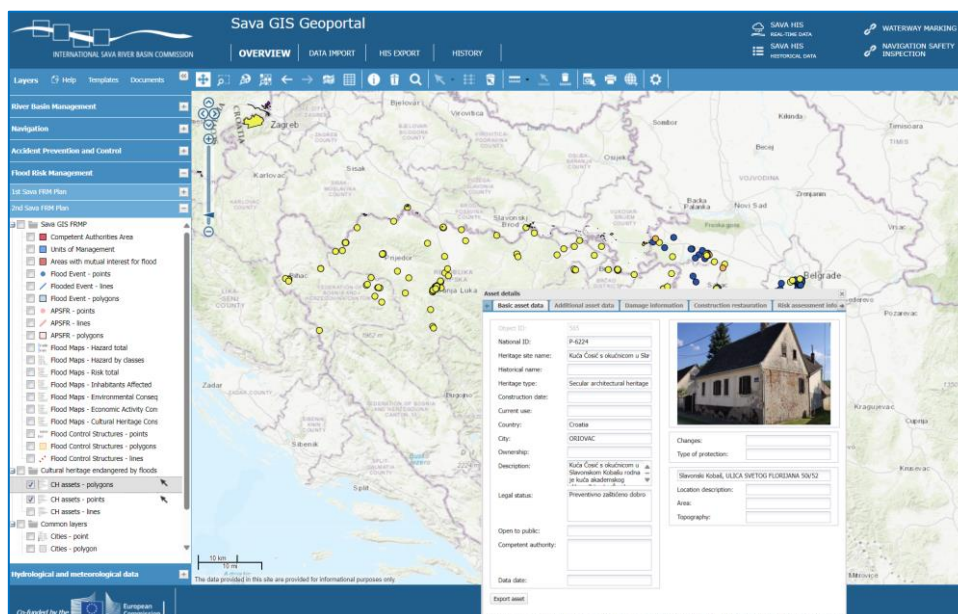
3.1. Гео-информациона питања

Информациони систем Сава GIS био је у потпуности оперативан у финансијској години 2023. Сава GIS Геопортал, као централни дио платформе, има 141 корисника (Секретаријат - 7, стручне групе - 59, спољни корисници и пројекти - 75) тренутно регистрованих с одговарајућим управљачким улогама. Статистички гледано, Геопортал је имао приближно 3200 појединачних корисника, континуирано током извјештајног периода.

Слика 8: Сава GIS (www.savagis.org).

Подаци о културно-историјском наслеђу у подручјима слива ријеке Саве изложеним поплавама континуирано су прикупљани и описивани у систему Сава GIS.

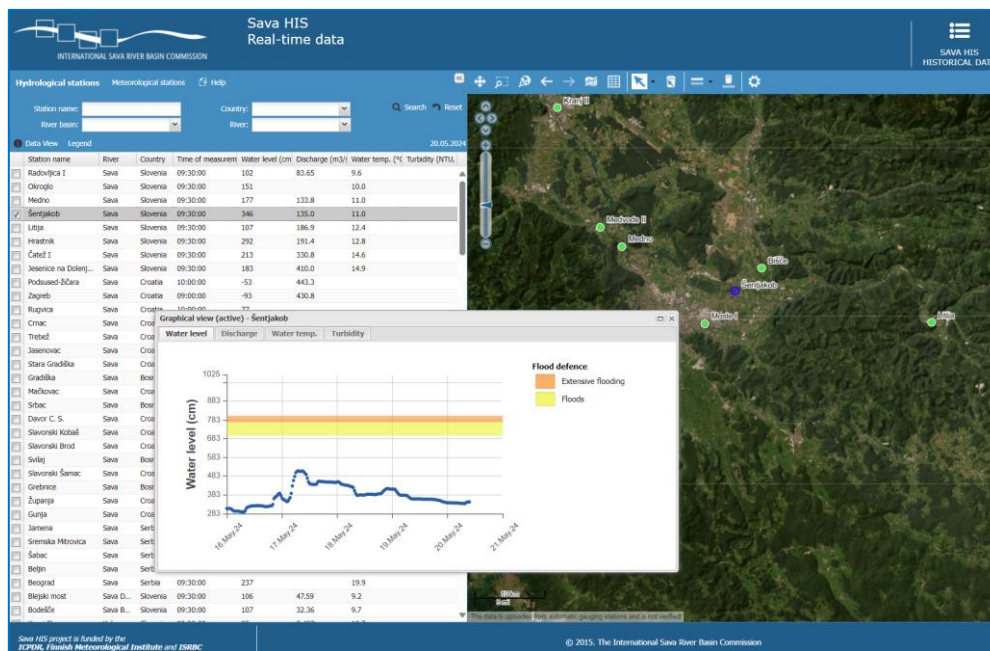

Слика 9: Локације културно-историјског наслеђа у систему Сава GIS

У надлазећем периоду, у оквиру спровођења пројекта SDIP, планира се значајно унапређење система Сава GIS. То унапређење укључиће системски хардвер и софтверска побољшања у складу са стратегијом за Сава GIS и имплементационим документима.

3.2. Хидролошка и метеоролошка питања

Сава HIS представља ефикасан алат за прикупљање, похрањивање, размјену и извјештавање хидролошких и метеоролошких података о падавинама, температури ваздуха, висини снијега, водостају, протоку, температури воде, мутноћи, као и о низу статистичких параметара.

Слика 10: Сава HIS (www.savahis.org).

Преглед доступних станица Сава HIS-а предочен је у табlici која слиједи. Број станица с подацима у приближно стварном времену наведен је у заградама.

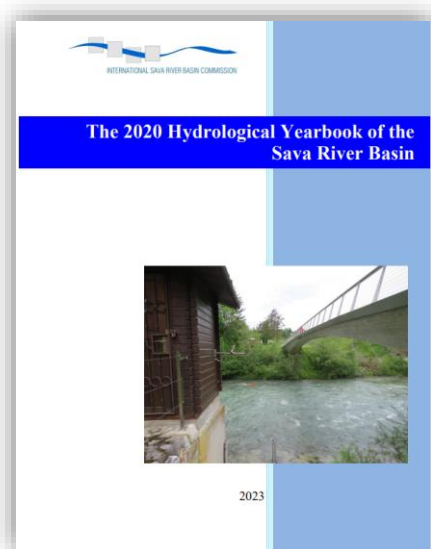
Таблица 1: Преглед доступних станица у Сава HIS-у

Врста станице	BA	HR	ME	RS	SI	Укупно
Хидролошке станице	107 (82)	131 (126)	11 (11)	33 (32)	32 (26)	314 (277)
Метеоролошке станице	76 (73)	49 (42)	5 (4)	14 (14)	76 (76)	220 (210)

На бази хидролошких и метеоролошких података у Сава HIS-у, које достављају пружаоци података из савских земаља, секретаријат је припремио хидролошки годишњак за 2020. годину. Хидролошки годишњак даје преглед основних података са одабраних хидролошких и метеоролошких станица у сливу ријеке Саве, укључујући одговарајуће статистичке анализе.

Хидролошки годишњаци од 2006. до 2020. године доступни су на [интернет страници](https://www.savacommission.org/documents-and-publications/hydrological-yearbooks/10371)² Савске комисије.

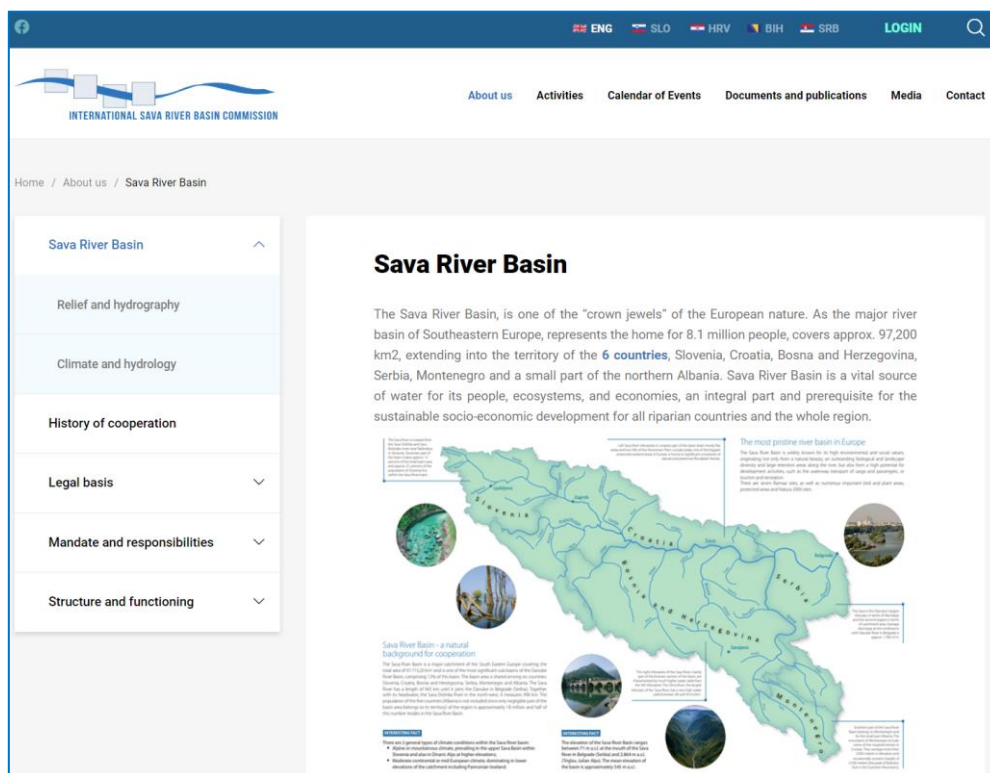
² <https://www.savacommission.org/documents-and-publications/hydrological-yearbooks/10371>

Слика 11: Хидролошки годишњак слива ријеке Саве за 2020. годину

3.3. Интернет страница Савске комисије и друштвене мреже

Интернет страница Савске комисије смјештена је на локалној хардверској инфраструктури Савске комисије у просторима Савске комисије, а доступна је на енглеском језику и свим службеним језицима држава страна. Интернет страница служи као примарни информациони канал за општу јавност и професионалне заинтересоване стране. Заснива се на најсвјежијим технолошким стандардима, укључујући респонсивни веб дизајн, сигурносне стандарде те CMS и DMS рјешења прилагођена корисницима. Даља системска побољшања интернет странице планирана су током финансијске године 2024.

Слика 12: Интернет страница Савске комисије (www.savacommission.org)

4. Међусекторска и развојна питања

Како је наведено у уводном дијелу извјештаја, активности Савске комисије у претходном периоду увелико су биле усредсређене на припрему и спровођење регионалне компоненте SDIP-а. Регионалне активности SDIP-а фокусиране су на јачање стратешког регионалног дијалога и заједничког планирања, као и на одрживо управљање и развој дијелених водних ресурса у сливу ријеке Саве. То укључује израду регионалних планова, студија и стратегија на нивоу цијелога слива, промовисање заједничких активности и доношења одлука међу земљама на сливу те подршку Савској комисији у остваривању циљева дефинисаних Оквирним споразумом. Пројекат је у цјелости усклађен са активностима назначеним у *Заједничком акционом плану за слив ријеке Саве*, програмском документу који је Савска комисија уз помоћ Свјетске банке припремила 2017. године.

Секретаријат Савске комисије успоставио је Регионалну јединицу за спровођење пројеката (Regional Project Implementation Unit, RPIU) како би се спроводиле, координисале, пратиле и оцјењивале регионалне активности SDIP-а. У извјештајном периоду у жижи интереса биле су припремне активности за израду регионалних студија у блиској сарадњи са представницима савских земаља. Активности набаве спроводе се према *Правилима Свјетске банке о набави за зајмопримце финансирања инвестиционих пројеката (IPF) – набава у инвестиционим пројектима за финансирање роба, радова, неконсултантских и консултантских услуга, јули 2016., ревидирано у августу 2018. и новембру 2020.*

Садашње стање активности закључно са 31. мартом 2024. године представљено је у Таблици 2.

Таблица 2: Провођење фазе 1, дијела 4 SDIP-а – стање припреме регионалних студија (крај фин. год. 2023.)

Регионалне студије	Стање
Мастер план за одрживи развој туризма у сливу ријеке Саве	У широкој сарадњи са стручним групама Савске комисије (TTG, PEG RBM и PEG NAV) припремљен је пројектни задатак (ToR), на који није било примједби са стране Свјетске банке; процес набаве за ангажман консултанта покренут је у марту 2024.
Припрема Заједничке изјаве 2.0	Пројектни задатак (ToR) припремљен је у блиској сарадњи ICPDR-а, Савске комисије и Дунавске комисије. Након што је Свјетска банка на пројектни задатак реаговала закључком да “нема примједби”, набава за услуге консултанта за спровођење активности покренута је у марту 2024.
Хидролошка студија за слив ријеке Саве	У припреми су пројектни задаци (ToR) за израду регионалних студија.
Студија о наносу, води и биоти у сливу ријеке Саве	
Стратегија прилагођавања на климатске промјене за слив ријеке Саве	
Унапређење постојећих могућности Сава GIS-а и Сава HIS-а	
Унапређење могућности Сава FFWS-а за упозоравање и алармирање у вези са поплавама и развој компоненте за прогнозу и упозоравање у случају ниског протока	Активности у вези са спровођењем још нису покренуте.
Ажурирање Сава RBM и Сава FRM плана те припрема првог Плана управљања наносом за слив ријеке Саве	

5. Правна и финансијска питања

5.1. Правна питања

Оквирни споразум о сливу ријеке Саве (Оквирни споразум, FASRB) служи као базични правни оквир прекограничне регионалне сарадње у управљању водним ресурсима. Укључује разне секторе држава страна, локална тијела и друге заинтересоване стране. Током година Оквирни споразум се доказао као дјелотворна и практична основа за унапређење сарадње, свијести, знања и изградње капацитета на разним нивоима широм регије. Поред тога, четири протокола уз Оквирни споразум дефинишу конкретна правила и смјернице за разна подручја регионалне сарадње.

Таблица 3: Преглед статуса протокола уз Оквирни споразум

Протокол о	Потписан	На снази од
режиму пловидбе	Крањска Гора, 3. децембар 2002.	29. децембра 2004.
спречавању загађења воде узрокованог пловидбом	Београд, 1. јун 2009.	8. октобра 2017.
заштити од поплава	Градишка, 1. јун 2010.	27 новембра 2015.
управљању наносом	Брчко, 6. јул 2015.	8. октобра 2017.

Осим четири горе наведена протокола, одвијале су се и широке расправе на тему нацрта Протокола о ванредним ситуацијама. Протоколом се изворно намјеравало регулисати и обухватити разне циљеве усмјерене на опасне активности и њихову идентификацију, карактеристике и могуће посљедице, као и на спречавање, планирање у ванредним ситуацијама, приправност, реакције и узајамну помоћ држава страна.

У међувремену су све стране ратификовале *Конвенцију о прекограничним учинцима индустријских несрећа*, на којој се Протокол углавном базира. Организоване су стручне консултације како би се изнова оцијениле стварне користи од Протокола те како би се унијела прилагођења у његов текст, темељем већ усвојених амандмана на Конвенцију.

Све стране нису биле испуниле формалне правне услове за службене преговоре о нацрту Протокола. Након расправе о том питању, Савска комисија закључила је током 65. сједнице 12.-13. марта 2024. године да се даља израда нацрта Протокола неће разматрати у овом тренутку. Но, уколико се околности и интереси страна промијене, расправе о нацрту Протокола могу се поново покренути у било ком тренутку.

Редовна правна питања у склопу активности Савске комисије током извјештајног периода укључила су припрему разних аката попут уговора и одлука, а настављен је и рад на припреми разних врста докумената у оквиру пројекта SDIP.

5.2. Финансијска питања

Буџет Савске комисије за финансијску годину 2023., у укупном износу од 687.960,00 ЕУР, усвојен је Одлуком 7/23 на 62. сједници Савске комисије (Загреб, 22.-23. март 2023.). Састоји се од редовних годишњих контрибуција држава страна и осталих прилива.

Прилив *Општег фонда* и расходи у финансијској години 2023. приказани су у табlici 4 и табlici 5. Биланс Посебног и узајамног фонда приказан је у табlici 6.

Таблица 4: Приход Општег фонда у финансијској години 2023.

Извор прихода		Приход (ЕУР)
1	Обавезне контрибуције држава страна	547.960,00
	Босна и Херцеговина	136.990,00
	Хрватска	136.990,00
	Србија	136.990,00
	Словенија	136.990,00
2	Пренос из Резервног фонда	0,00¹
3	Разно	206.651,45²
Укупни приход Општег фонда		754.611,45
<i>Напомене:</i>		
¹ Пренесени износ за покривање неочекиваних расхода		
² Дио посебних средстава за спровођење пројеката WACOM, FFWS, SDIP, ERASMUS+ и банковна камата.		

Таблица 5: Расходи по основној намјени у финансијској години 2023.

Буџетско поглавље		Издаци ¹ (ЕУР)
1	Плате и накнаде за особље	611.880,63
2	Текући трошкови	32.382,64
3	Путни трошкови	7.544,02
4	Оперативни трошкови	23.974,33
5	Опрема	1.223,40
Укупни расходи		677.005,02²
<i>Напомене:</i>		
¹ Износ расхода на дан 31. март 2024.		
² У складу с финансијским правилима Савске комисије, остатак из Општег фонда прерасподјељује се у Резервни фонд.		

У финансијској години 2023. прилив у Посебни и узајамни фонд био је посвећен спровођењу пројеката у току те покрићу трошкова редовног функционисања и одржавања Сава FFWS-а. Детаљи су представљени у табlici која слиједи.

Таблица 6: Посебни и узајамни фонд у финансијској години 2023.

Посебни и узајамни фонд		Почетно стање	Прилив	Одлив	Биланс
1	SHELTER студија случаја ријеке Саве (ЕК - HORIZON 2020)	48.094,50	7.023,24	3.091,91	52.025,83
2	Управљање ванредним ситуацијама у сливу ријеке Саве - WACOM (DTP)	4,18	74.825,37	74.829,55	0,00
3	Сава FFWS (стране Оквирног споразума и Црна Гора)	283.175,29	106.913,30	71.786,22	318.302,37
4	GEF-ов Програм интегрисаног развоја коридора ријека Саве и Дрине (SDIP)	450.005,38	157.896,35	202.176,45	405.725,28
5	Чујете ли наше ријеке – Сарадња парламената младих Саве и Шелдта - ERASMUS+	12.058,56	108,31	10.027,51	2.139,36
6	Посебни и узајамни фонд БиХ	29.464,12	23,75	0	29.487,87
Укупно		822.802,03	347.806,84	362.928,16	807.680,71

У складу са Финансијским правилима Савске комисије извршена је редовна ревизија финансијског пословања Савске комисије у финансијској години 2022., са општим закључком да је пословање уредно и у складу с правилима и прописима Савске комисије и општим рачуноводственим начелима. Савска комисија прихватила је извјештај о ревизији пословања Савске комисије у финансијској години 2022. на својој 64. сједници (23. и 24. октобар 2023.).

6. Сарадња и укључивање заинтересованих страна

6.1. Сарадња са међународним, националним и локалним институцијама

Савска комисија одржава снажне контакте и сарадњу са разним тијелима ЕУ-а и досљедно учествује у њиховим активностима. Савска комисија такође наставља активно учешће у спровођењу Стратегије ЕУ-а за дунавску регију, нарочито у склопу приоритетног подручја 1А – унутрашњи пловни путеви, приоритетног подручја 4 – квалитет вода и приоритетног подручја 5 – еколошки ризици.

Савска комисија одржава сарадњу и са Економском комисијом Уједињених нација за Европу (UNECE) редовно учествујући у њеним радним групама, радионицама и округлим столовима. Поред тога, продуктивно партнерство са организацијом UNESCO фокусира се на заједнички пројекат SHELTER. Како би се ојачала та сарадња, UNESCO и Савска комисија припремиле су Меморандум о разумијевању (MoU), а свечаност потписивања у плану је током 2024. године.

Након што је Меморандум о разумијевању (MoU) између Свјетске метеоролошке организације (WMO) и Савске комисије ступио на снагу 15. септембра 2022. године, двије организације сарађивале су у организовању радионице за јачање капацитета за размјену хидролошких података, стандардизацију и интероперабилност у регији VI WMO-а. Радионица се одвила путем интернета 25. и 26. јануара 2024. године те уживо 29. и 30. јануара 2024., у просторима Савске комисије у Загребу. Радионица је примарно била усмјерена на представнике хидрометеоролошких завода из савских земаља, односно пружаоце података за Сава HIS. Поред тога, у догађању су учествовали и представници хидрометеоролошких завода из Румуније и Чешке те стручњаци ICPDR-а.

Слика 13: Меморандум о разумијевању између WMO-а и Савске комисије | Учесници Радионице за јачање капацитета коју су коорганизовали WMO и Савска комисија

На нивоу слива, осим са националним институцијама одговорним за спровођење Оквирног споразума, сарадња је одржавана и са другим организацијама, као што су агенције за воде, хидрометеоролошки заводи држава страна, агенције за унутрашње пловне путеве, лучке капетаније, регистри бродова, регионалне привредне коморе, туристичке организације, као и факултети и институти који се баве природним и техничким наукама.

Добра сарадња остварена је и с надлежним тијелима Црне Горе, нарочито кад је ријеч о изради другог Сава RBM плана и хидролошких годишњака те активностима у вези са Сава FFWS-ом.

С обзиром на значај укључивања заинтересованих страна у оквир активности Савске комисије, током извјештајног периода настављена је сарадња са другим релевантним заинтересованим странама попут невладиних организација и локалних актера из слива. Активно учешће заинтересованих страна редовно се обезбјеђује, прије свега, за институције/организације са статусом посматрача у Савској комисији. Попис посматрача представљен је у таблици која слиједи.

Таблица 7: Посматрачи при Савској комисији (стање на дан 31. март 2023.)

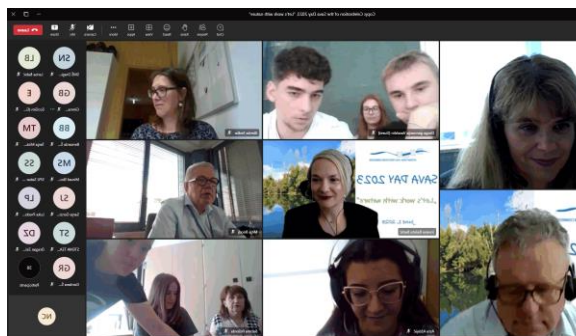
Назив	Статус	Интернет страница
Влада Републике Сјеверне Македоније	стални	https://vlada.mk
ICPDR	стални	www.icpdr.org
Дунавска комисија	стални	www.danubecommission.org
Транспортна заједница	стални	www.transport-community.org
GWP CEE	привремени	www.gwp.org/en/GWP-CEE
WWF Адриа	привремени	www.wwfadria.org
Фондација EuroNatur	привремени	www.euronatur.org

6.2. Обиљежавање Дана Сава 2023. и укључивање младе генерације

Једанаести Парламент младих из слива ријеке Сава одржан је од 29. до 30. септембра 2023. године у Љубљани (Словенија), под паролем “Сарађујмо с природом!”, што се односи на рјешења заснована на природи (Nature-Based Solutions, NBS) у управљању водама. Парламент је организован у сарадњи с Глобалним партнерством за воде - Средња и Источна Европа (GWP CEE) и Универзитетом у Београду.

Школе су одабране на основу конкурса за најбоље примјере мултимедијалних алата у сфери постојећих рјешења базираних на природи у њиховом непосредном окружењу, као и на бази њихових погледа како би се проблеме у управљању водама и поплавама могло ријешити кориштењем тих рјешења. Конкурс је био отворен од 17. марта до 24. маја 2023.

Сви запримљени радови (26 тимова ученика средњих школа и младих људи узраста од 18 до 25 година) представљени су на online догађању организованом у склопу прославе Дана ријеке Сава 1. јуна 2023. године.

Message for the SAVA River

Слика 14: Учесници прославе Дана ријеке Сава 2023. и кључне поруке за ријеку Саву

Парламент је окупио више од 40 ученика и професора из осам школа чији тимови су припремили најбоље радове.

Таблица 8: Школе учеснице у Парламенту младих из слива ријеке Саве 2023.

Школа	Тим
Биотехнички изражаваљни центер Љубљана Живилска школа Љубљана, Република Словенија	Конц 2
Гимназија Цеље – Центер Цеље, Република Словенија	Наравоварствене уредитве об хидроелектрарни Брежице на Сави
Економска, трговачка и угоститељска школа Самобор, Република Хрватска	Зелени оточићи
Гимназија Сесвете, Република Хрватска	герВу2
Средња стручна и техничка школа Градишка, Босна и Херцеговина	Екипа 1
Средња струковна школа Јајце, Босна и Херцеговина	Акватим
Паланачка гимназија Смедеревска Паланка, Република Србија	ЕцоГим
Гимназија Црњански, Београд, Република Србија	Деметра

Као и сваке године, изабрано је ново предсједништво. Састоји се од представника из свих савских земаља, с мандатом до идућег Парламента младих из слива ријеке Саве.

Слика 15: Учесници Парламента младих из слива ријеке Саве 2023.

У Парламенту су млади показали своју активну и одговорну улогу у тражењу и спровођењу рјешења заснованих на природи у сврху прилагођења на климатске промјене. Такође су пренијели свој захтјев за смисленим учешћем у планирању и доношењу одлука о питањима која утичу на њихову будућност.

Више информација о Парламенту младих из слива ријеке Саве доступно је на интернет страници [Парламента](https://sava-youthparliament.com/)³.

³ <https://sava-youthparliament.com/>

Предсједник Парламента учествовао је у два значајна међународна догађања. Присуствовао је састанку [COP23](https://cop23-slovenia.com/)⁴ Барселонске конвенције у Порторожу у Словенији од 4. до 8. децембра 2023. и [Регионалном форуму УН-а о одрживом развоју](#) у Женеви у Швајцарској 13. и 14. марта 2024. Представио је рад Парламента и перспективу младих у вези с климатским промјенама и губитком биолошке разноликости. Блаж је нагласио важност укључивања младих у међународне платформе, будући да су многи тинејџери жељни дијељења својих мисли и идеја, но такве прилике мањкају.

Слика 16: Предсједник Парламента младих из слива ријеке Саве Блаж Липовшек на конференцији COP23 и Регионалном форуму УН-а

Млади су учествовали и у пројекту “Чујете ли наше ријеке – сарадња Парламента младих Саве и Шелдта”, уз помоћ програма ЕУ-а ERASMUS+. Пројекат је почео у марту 2022., а закључен је у фебруару 2024. године. Организација GoodPlanet Belgium и Савска комисија у сарадњи су окупиле младе из седам европских земаља (Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије, Белгије, Француске и Холандије) како би се колективно истражила тема климатских промјена. Премда су неке активности и блокови обуке у овом пројекту спроведени путем интернета, кључна догађања укључила су двије студијске посјете, а закључна посјета одвила се од 21. до 27. априла 2023. године у Хрватској. Двадесет учесника из Парламента младих из слива ријеке Саве и Парламента младих Шелдта добило је прилику за сусрет са научницима и творцима политика, спровођење истраживања, укључење у дебате, проширење знање и побољшање вјештина. Активности су истовремено биле и едукативне и забавне. Учесници су тако учествовали у рафтингу на ријечи Мрежници, а посјетили су и слатководни акваријум у Карловцу, Парк природе Лоњско поље и Хрватске воде. Будући да је идеја пројекта експериментисање са разним приступима комуникацији о изазовима у вези са животном средином, програм је укључио и радионицу о уличној умјетности и стицање знања о монтажи видеозаписа. На завршни дан учесници су добили прилику да примијене новостечене вјештине креирањем властитих видео материјала.

Слика 17: Студијска посјета у Загребу (Хрватска) у априлу 2023.

⁴ <https://cop23-slovenia.com/>

6.3. Фото конкурс 2023.

Обиљежавајући Дан ријеке Саве 2023. Савска комисија покренула је фото конкурс „Један слив – 1000 прича о водама“ како би се приказао значај сваког појединца и његове аутентичне приче током цјелокупног процеса кориштења, заштите и очувања вода као непроцјењивог заједничког ресурса.

Слика 18: Плакат за отварање Фото конкурса 2023.

До 15. септембра 2023. године као завршног дана конкурса запримљене су 42 пријаве (свеукупно 346 фотографија) 38 аматерских и четири професионална фотографа. Међу тим радовима за награде је одабрано пет фотографија – једна за прво мјесто, једна за друго мјесто те три фотографије за треће мјесто. Поред тога, 60 одабраних фотографија, заједно са именима аутора и насловима фотографија, објављено је на [службеној интернет страници Савске комисије](#).

Слика 19: Фото конкурс 2023. године “Један слив - 1000 прича о водама” – Награђене фотографије (горњи ред: 1. мјесто: Ивица Брлић: Сумрак на ријеци; 2. мјесто: Звонко Радичанин: Бохињско језеро; доњи ред: 3. мјесто: Зоран Милутиновић: Стари мост; Влада Маринковић: Уиће Саве у Дунав; Нено Микулић: Природа памти)

Додаци

ДОДАТАК I: Списак чланова и замјеника чланова Савске комисије

Име и презиме	Функција	Институција
Босна и Херцеговина		
Зоран Андрић	Члан	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
Ванда Медић	Замјеница члана	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине
Република Хрватска		
Душка Кунштек	Чланица Предсједавајућа до 28.6.2023.	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
Елизабета Кос	Замјеница чланице	Министарство економије и одрживог развоја Републике Хрватске
Република Србија		
Маја Грбић	Чланица Предсједавајућа од 28.6.2023.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије
Предраг Петровић	Замјеник чланице.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
Република Словенија		
Митја Брицел	Члан	Министарство природних ресурса и просторног уређења Републике Словеније
Тања Мишкова	Замјеница члана.	Министарство спољних и европских послова Републике Словеније

ДОДАТАК II: Списак институција држава страна одговорних за спровођење Оквирног споразума

	Институција	Подаци за контакт
Босна и Херцеговина		
1.	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине	Трг Босне и Херцеговине 1, 71000 Сарајево Тел: +387 33 219 923
2.	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	Мусала 9, 71000 Сарајево Тел: +387 33 219 923
3.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске	Трг Републике Српска 1, 78000 Бањалука Тел: + 387 51 338 415
4.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	Марка Марулића 2, 71000 Сарајево Тел: +387 33 726 551
5.	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	Трг Републике Српска 1, 78000 Бањалука Тел: +387 51 339 404
6.	Федерално министарство промета и комуникација	Браће Фејића бб, 88.000 Мостар Тел: +387 36 550 025
7.	Министарство просторног планирања, грађевинарства и екологије Републике Српске	Трг Републике Српска 1, 78000 Бањалука Тел: +387 51 339 487
8.	Федерално министарство за заштиту животне средине и туризма	Марка Марулића 2, 71000 Сарајево Тел: +387 33 726 700
9.	Влада Брчко Дистрикта	Булевар мира 1, 76100 Брчко Тел: +387 49 240-600
Република Хрватска		
1.	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске	Присавље 14, 10000 Загреб Тел: +385 1 6169 111
2.	Министарство економије и одрживог развоја Републике Хрватске	Радничка цеста 80, 10000 Загреб Тел: +385 1 3717 111
Република Србија		
1.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије	Булевар Уметности 2а 11070 Нови Београд Тел: +381 11 2013 360
2.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије	Немањина 22-26, 11000 Београд Тел: +381 11 3619 833
3.	Министарство спољних послова Републике Србије	Кнеза Милоша 24-26.11000 Београд Тел: +381 11 3616 333
4.	Министарство заштите животне средине Републике Србије	Омладинских Бригада 1, 11070 Нови Београд

	Институција	Подаци за контакт
		Тел: +381 11 3110 271
5.	Републички хидрометеоролошки завод Србије	Кнеза Вишеслава 66, 11000 Београд Тел: +381 11 3050 864
6.	Републички геодетски завод	Булевар Војводе Мишића 39, 11000 Београд Тел: +381 11 265 22 22
Република Словенија		
1.	Министарство природних ресурса и просторног уређења Републике Словеније	Дунајска цеста 47, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 70 00
2.	Министарство спољних и европских послова Републике Словеније	Прешернова цеста 25, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 20 00
3.	Министарство gospodarства, туризма и спорта Републике Словеније	Котникова улица 5, 1000 Љубљана Тел: +386 1 400 33 11
4.	Министарство инфраструктуре Републике Словеније	Тржашка цеста 19, 1000 Љубљана Тел: +386 1 478 80 00

ДОДАТАК III: Списак догађања у организацији/коорганизацији Савске комисије у финансијској 2023. години

Догађај	Датум	Начин одржавања /мјесто	Организатор
SHELTER 7. Sava Open Lab радионица заинтересованих страна	4. април 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
SHELTER 5. састанак радне групе	5. април 2023.	online	Савска комисија
Студијско путовање у Загреб у склопу пројекта “Чујете ли наше ријеке?” – Сарадња парламената младих са ријека Саве и Шелдт	21.-27. април 2023.	Загреб, (ХР)	Савска комисија
Редовни састанак Секретаријата Савске комисије и ICPDR	11.-12. мај 2023.	Стаинз, (АТ)	ICPDR
Сава FFWS Међународна вјежба о моделирању	17. мај 2023.	online	Савска комисија
5. састанак Техничке групе Сава FFWS	18. мај 2023.	online	Савска комисија
19. састанак PEG HMI	22. мај 2023.	online	Савска комисија
SHELTER 6. састанак радне групе	31. мај 2023.	online	Савска комисија
5. састанак Управљачке групе Сава FFWS	5. јун 2023.	online	Савска комисија
Састанак ради усклађивања текста нацрта правилника о одржавању пловних путева на граничним секторима ријеке Саве између РХ и БиХ	20. јун 2023.	online	Савска комисија
63. сједница Савске комисије	27.-28. јун 2023.	Загреб (ХР)	Савска комисија
14. састанак о Заједничкој изјави о водећим начелима за унутрашњу пловидбу и заштиту животне средине у сливу ријеке Дунав (Савска комисија, Дунавска комисија, ICPDR)	13.-14. септембар 2023.	Загреб (ХР)	Савска комисија
50. састанак PEG RBM	20.-21. септембар 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
48. састанак PEG FP	26.-27. септембар 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
27. састанак PEG GIS	3. октобар 2023.	хибридни састанак	Савска комисија
Састанак Сава FFWS Међународног тима за прогнозирање	4. октобар 2023.	online	Савска комисија
Састанак Сава FFWS Међународног тима за развој	5. октобар 2023.	online	Савска комисија
Састанак ради усклађивања текста нацрта правилника о одржавању пловних путева на граничним секторима ријеке Саве између РХ и БиХ	11. октобар 2023.	online	Савска комисија
64. сједница Савске комисије	24.-25. октобар 2023.	Загреб (ХР)	Савска комисија
Мисија Свјетске банке - SDIP	26. октобар 2023.	Загреб (ХР)	СБ/ Савска комисија
Сава FFWS курсеви за пробалистичко прогнозирање и веб сервисе	6.-7. новембар 2023.	Делфт (НЛ)	Deltares / Савска комисија

Догађај	Датум	Начин одржавања /мјесто	Организатор
6. састанак Техничке групе Сава FFWS	15. новембар 2023.	online	Савска комисија
6. састанак Управљачке групе Сава FFWS	19. децембар 2023.	online	Савска комисија
Састанак тимова WB и Савске комисије у вези пројекта SDIP	23. јануар 2024.	online	WB/ Савска комисија
Радионица за јачање капацитета за размјену хидролошких података, стандардизацију и интероперабилност у регији VI WMO	25.-26. јануар (online) и 29.-30. јануар 2024.	online, Загреб (XP)	WMO/ Савска комисија
28. састанак PEG GIS	13. фебруар 2024.	хибридни састанак	Савска комисија
26. састанак PEG NAV	20. фебруар 2024.	Загреб (XP)	Савска комисија
51. састанак PEG RBM	21.-22. фебруар 2024.	Загреб (XP)	Савска комисија
Састанак WB-ISRBC у вези са спровођењем пројекта SDIP	22. фебруар 2024.	Загреб (XP)	WB/ Савска комисија
49. састанак PEG FP	27.-28. фебруар 2024.	хибридни састанак	Савска комисија
28. састанак PEG APC	5. март 2024.	online	Савска комисија
20. састанак PEG HMI	7. март 2024.	хибридни састанак	Савска комисија
65. сједница Савске комисије	14.-15. март 2024.	Загреб (XP)	Савска комисија

ДОДАТАК IV: Списак пројеката повезаних са Савском комисијом који су завршени или су у спровођењу у финансијској 2023. години

Бр	Назив пројекта	Статус	Напомена о статусу / период спровођења	Водећи партнер(и)/ Консултант	Буџет (к€)	Извор финансирања
1.	Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници - SHELTER	јун 2019. - мај 2023.	<p>Пројекат је започео у јуну 2019. године и довршен је у мају 2023. године; службена ревизија, евалуација и одобрење резултата од стране Европске комисије спроведени у септембру 2023. године.</p> <p>Главни резултати у сливу ријеке Саве, као једној од пет студија случаја (тзв. Open Lab подручја), уз заједничку координацију UNESCO-а и Савске комисије, су следећи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Локалитети културне и историјске баштине (археолошки, архитектонски, сакрални, споменички и хортикултурални, урбани, културни пејзажи, историјски пејзажи, друго), смјештени у подручјима подложним поплавама, мапирани су у пет земаља на сливу. Просторни и атрибутни подаци за више од 1.200 локалитета наслеђа угрожених поплавама прикупљени су, усклађени и похрањени у Сава GIS-у. Поред тога, уведена су унапрјеђења у Сава GIS Геопортал. • Успостављено је умрежавање између надлежних тијела шест земаља на сливу одговорних за културно наслеђе, управљање поплавама, хитне интервенције и цивилну заштиту. Устројена је радна група која се састоји од службено именованих чланова из 16 одговорних институција из пет земаља на сливу како би се осигурао даљњи рад на спровођењу пројекта те као основа за сарадњу надлежних институција након самога пројекта. • Изграђен је капацитет и побољшано је дијелење знања међу разним стручњацима кроз седам радионица с заинтересованим странама, серију састанака радне групе, неколико вебинара за узајамно учење те студијску посјету радне групе Холандији. • Пружена је подршка деветом састанку Парламента младих из слива ријеке Саве, који је окупио ученике осам школа из четири земље на сливу како би се расправљало о теми 'Заштитимо културно наслеђе'. 	Теспалиа, Шпанија / Савска комисија као пројектни партнер	5.999,448 (Савска комисија - 209,365)	ЕК X2020

Бр	Назив пројекта	Статус	Напомена о статусу / период спровођења	Водећи партнер(и)/ Консултант	Буџет (к€)	Извор финансирања
			Савска комисија такође је допринијела низу конкретних пројектних задатака у остваривању свеукупног циља пројекта и успостави Оквира оперативног знања пројекта SHELTER .			
2.	Чујете ли наше ријеке? – Сарадња Парламената младих Саве и Сцхелдта	У току март 2022. – фебруар 2024.	У априлу 2023. организовано је студијско путовање у Загреб (Хрватска).	GoodPlanet Белгија	60	ERASM US+
3.	Програм интегрисаног развоја коридора ријека Саве и Дрине (SDIP) - фаза I	У току септембар 2022. - јул 2026.	<p>Савска комисија запримила је финансијску помоћ потписивањем Споразума о додјели бесповратних средстава са Свјетском банком (WB), која дјелује као имплементациона агенција Глобалног фонда за живорну средину GEF), за GEF-ов Програм интегрисаног развоја коридора ријека Саве и Дрине (SDIP), за трошкове спровођења SDIP-овог дијела 4 – регионалне сарадње. Према плану, пројекат SDIP спроводиће се током десетогодишњег периода у двије фазе, а фаза I траје до јула 2026. године.</p> <p>SDIP-ова фаза I, дио 4 – регионална сарадња има за циљ ојачање стратешког регионалног дијалога, заједничко планирање те одрживо управљање и развој дијелених водних ресурса у сливу ријеке Саве, грађење отпорности на климатске шокове кроз подршку припреми планова и студија на нивоу цијелога слива, као и промовисање улагања како би се ојачала веза између разних начина кориштења вода, синергија међусекторског развоја и економске сарадње.</p> <p>Активности у склопу дијела 4 – регионалне сарадње, као дијела SDIP-ове фазе I, спроводу се у складу с обимом и динамиком дефинираним Споразумом о додјели бесповратних средстава и повезаним документима за спровођење пројекта (више детаља пружено је у поглављу 4).</p>		8,000 USD	GEF

ДОДАТАК V: Списак вањских пројеката које помаже Савска комисија који су завршени или су у спровођењу у финансијској 2023. години

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
1.	Обнављање екосистема природним рјешењима за смањење хидрометеоролошког ризика - RECONNECT	септембар 2018 – август 2023	<p>Пројекат је започео у септембру 2018, а завршио у августу 2023.</p> <p>Пројекат је имао за циљ допринос европском референтном оквиру за рјешења заснована на природи (NBS) приказивањем, референцирањем и повећањем NBS великих размјера те подстицањем нове културе за „планирање кориштења земљишта” која повезује смањење ризика с локалним и регионалним развојем циљева на одржив начин. Пројекат се ослањао на мрежу помно одабраних демонстратора и сарадника који покривају низ локалних услова, географских карактеристика, структура управљања и друштвених/културних окружења како би успјешно унапредили NBS широм Европе и на међународном нивоу. Између осталог, ријеке Брегана, Врбања, Јадар и Тамнава одабране су као студије случаја у сливу ријеке Саве, гдје су израђиване предстудије изводљивости и активности размјене знања</p> <p>Главни резултати пројекта су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Испоручено: <ul style="list-style-type: none"> - Демонстратори, пилоти, прототипови (1) - Документи, извјештаји (30) - Пилот податаци отвореног истраживања (1) • Публикације <ul style="list-style-type: none"> - Рецензирани чланци (33) - Поглавља у књизи (4) - Зборник радова (6) - Дипломски и дисертацијски радови (1) - остало (1) • Скупови података: 	15,400	ЕУ X2020	Посматрач

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
			- Скупови података путем OpenAIRE			
2.	FAIRway Works in the Rhine Danube Corridor	март 2020 - децембар 2023	<p>Пројектом се додатно уклањају постојећа уска грла надоградњом преводница, стварањем и надоградњом инфраструктуре привезишта, као и побољшањем пловности кроз активности хидролошких служби:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Надоградња преводнице Ђердап 2 (Србија); • Надоградња 3 јавна привезишта (Горња Аустрија, Доња Аустрија и Беч); • Набава 2 вишенамјенска брода за обиљежавање (Аустрија и Србија) и 1 геодетског брода (Србија) и 100 модерних плутача с AIS модулима за ријеку Саву. <p>Пројекат је успјешно завршен.</p>	42,576	CEF	Савјетодавн и одбор
3.	Припрема радова FAIRway 2 WORKS у коридору Рајна-Дунав	У току јул 2020. - април 2024.	<p>Студија је заједнички пројекат Аустрије, Хрватске и Србије, који:</p> <ul style="list-style-type: none"> • доноси попис навигационих и еколошких обиљежја заједничке хрватско-српске дионице Дунава, што ће заједно с дубинском анализом помоћи идентификацију могућих будућих радова, њихових варијанти као и могућих сљедећих корака за будуће интегрисане пројекте ријечног инжењерства, • специфицира даље функционалности транснационалног система управљања водним путевима (WAMOS), • развија побољшану методу за координацију интересних група, • припрема студије за процјену потреба сектора комерцијалног водног промета за надоградњу/ 	3,292	CEF	Савјетодавн и одбор

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
			<p>изградњу привезишта на Дунаву и Сави, за Аустрију, Хрватску и Србију,</p> <ul style="list-style-type: none"> поставља основу за будуће спровођење у оквиру предвиђеног пројекта FAIRway Дунав 2 <p>Тренутни статус: трајање пројекта продужено је до 31.12 2024.</p>			
4.	Платформа за спровођење NAIADES - PLATINA 3	јануар 2021. - јун 2023.	<p>PLATINA 3 чини мост према будућим потребама истраживања, иновација и спровођења у промету унутрашњим водним путевима у Европи. Дефинираним оквира за будућу унутрашњу пловидбу у Европи утврдиће се и развојни пут за унутрашњу пловидбу у дунавској регији.</p> <p>Кључни стручњаци и заинтересоване стране су партнери PLATINA 3 конзорцијума, који обезбеђују потребно стручно знање и помоћ спровођењу: сектор унутрашње пловидбе и бродари, државе чланице и ријечне комисије, администрације надлежне за водне путеве, институти за образовање и оспособљавање, Waterborne Technology платформа (Sea Europe), радници, центри стручности.</p> <p>Пројекат је успјешно завршен у јуну 2023.</p>	1,999	EU H2020	Савјетодавн и одбор
5.	Платформа за спровођење навигационог акционог програма за дјеловање- PLATINA 4	јануар 2024. - децембар 2026	<p>Насљедник пројекат - PLATINA 4, започео је почетком 2024. године. Међутим фокус насљедника је ужи због буџетских разлога и усмјерен је специфично на имплементацију рјешења, углавном у подручју прелаза према перформансама с нултом емисијом и дигитализација у промету унутрашњим пловним путевима с циљем постизања мјерљивих смањења емисија и циљева модалног помака.</p>	1,500	EU (Horizon Europe)	Савјетодавн и одбор

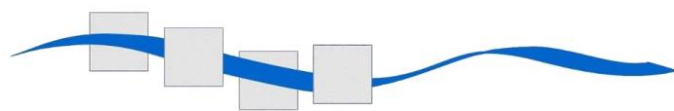
Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
6.	Израда Студије утицаја на животну средину и пројектне документације за активност: унапређење услова пловности ријеке Саве од ркм. 300 до ркм. 329 (Пројекат Јаруге-Нови Град)	2018-децембар 2023	<p>Обнова најкритичније дионице пловног пута ријеке Саве на дионици Јаруге – Нови Град. Носилац пројекта је Хрватска уз помоћ Босне и Херцеговине, а у склопу њега планиране су слиједеће активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> израда студије процјене утицаја на животну средину, израда пројектне документације за побољшање пловидбених услова ријеке Саве <p>Пројекат је успјешно реализован, и исхођене су правоћне грађевинске дозволе са хрватске стране. Комплетна пројектна документација биће службено достављена БиХ страни у складу са Одлуком Савске комисије бр. 1/17, у сврху његове нострификације и даљег исхођења свих потребних дозвола од БиХ стране, што би довело до испуњавања свих предуслова и даљих радњи за извођење грађевинских радова.</p>	650	CEF	Организација састанака Форума заинтересованих страна
7.	Биланс седимента у Дунаву - Одрживо, интегрисано транснационално управљање количином и квалитетом седимента у сливу ријеке Дунав - DanubeSediment_Q2	Започело у јануару 2024	<p>Циљ пројекта је побољшање управљања количином и квалитетом седимента у сливу ријеке Дунав како би се постигли еколошки циљеви. Главни резултат ће бити први Интегрисани план управљања седиментом (ISMP) за слив ријеке Дунав те ће се препоручити конкретна рјешења и могућности повећања. Надовезаће се на Стратегију побољшања седимента у сливу ријеке Дунав за рјешења заснована на конкретним студијама случаја у свакој партнерској земљи уз кориштење ажурираног праћења и моделирања.</p> <p>Пројекат DanubeSediment_Q2 ће омогућити побољшану равнотежу седимента и морфодинамику осигуравајући добру количину и квалитет седимента. То ће довести до обновљеног континуитета седимента на баријерама, смањене седиментације у акумулацијама, смањене ерозије ријечног корита и обале и контроле транспорта загађеног седимента.</p>	2.314,5	DTP	Придружен и стратешки партнер

Бр	Назив пројекта	Статус	Кратак опис	Буџет (к€)	Извор финансирања	Улога ISRBC
			Пројектно партнерство под водством Универзитета природних ресурса и наука о животу у Бечу састоји се од 15 пројектних партнера и 39 придружених стратешких партнера из 14 земаља			
8.	1S4IWT – One System 4 Inland Water Transport (successor COMPETING project)	У току октобар 2022 – август 2024	<p>1System4IWT има за циљ изградњу Система за учење који ће дјеловати као рјешење за осигуравање и трајање континуитета образовања и обуке. Овај пројекат ће дизајнирати архитектуру система за међусобно повезивање платформи за е-учење установа за образовање и оспособљавање са Системом е-учења за унутрашњу пловидбу (INeS) који је развијен у пројектима претходно финансираним од стране ЕУ. Главни циљеви су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • креирање резистентног, лако доступног система образовања и оспособљавања усмјерен на будућност за сектор саобраћаја унутрашњим пловним путевима (дефинисањем новог садржаја и формирањем платформе); • остваривање процеса структурисане сарадње, фокусирајући се на формулисање и развој потреба и исхода учења између области образовања, индустрије и друштвених партнера (путем заједничке праксе); • допринос снажнењу бренда како би се додатно побољшало позиционирање сектора. 	400	Ко-финансиран од стране Erasmus+ Програма Европске Уније	Савјетодавни одбор

ДОДАТАК VI: Списак кратица

AEWC	Систем раног упозоравања на опасност од акцидента (Accident Emergency Warning System)
AIS	Аутоматски идентификациони систем (Automatic Identification System)
APC	Спречавање и контрола несрећа (Accident Prevention and Control)
AtoN	Помоћ при пловидби (Aid to Navigation)
BA, БиХ	Босна и Херцеговина
CCNR	Централна комисија за пловидбу Рајном
CEF	Инструмент за повезивање Европе (Connecting Europe Facility)
CESNI	Европски одбор за израду стандарда унутрашње пловидбе (European Committee for drawing up standards in inland navigation)
CEVNI	Европска правила за унутрашње водне путеве (European Code for Navigation)
CMS	Систем за управљање садржајем (Content Management System)
COP	Уговорне стране (Contracting Parties)
CRO, ХР	Република Хрватска
DC	Дунавска комисија (Danube Commission)
DMS	Систем за управљање документима (Document Management System)
EC	Европска комисија
EG	Стручна група (Expert Group)
EIA	Процјена утицаја на живорну средину (Environmental Impact Assessment)
EIB	Европска инвестициона банка (European Investment Bank)
ENC	Електронске навигационе карте (Electronic Navigational Charts)
EУ	Европска унија
ЕУР	Евро
EUSDR	Европска стратегија за дунавску регију (European Union Strategy for the Danube Region)
FASRB	Оквирни споразум о сливу ријеке Саве (Framework Agreement on the Sava River Basin)
FEWS	Систем хитног упозоравања на поплаве ((Flood Emergency Warning System)
FFWS	Систем предвиђања и упозоравања на поплаве (Flood Forecasting and Warning System)
FP	Превенција поплава (Flood prevention)
FRM	Управљање ризицима од поплава (Flood Risk Management)
GEF	Глобални фонд за живорну средину (Global Environment Facility)
GIS	Географски информациони систем
GWP CEE	Глобално партнерство за воде - Средња и Источна Европа (Global Water Partnership Central and Eastern Europe)
HIS	Хидролошки информациони систем

HMI	Хидрометеоролошка питања (Hydrometeorological Issues)
IBRD, WB	Међународна банка за обнову и развој (International Bank for Reconstruction and Development), Свјетска банка (World Bank)
ICPDR	Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав (International Commission for the Protection of the Danube River)
IPF	Финансирање инвестиционих пројеката (Investment Project Financing)
IWT	Транспорт унутрашњим водним путевима (Inland waterway transport)
JC	Заједничка изјава (Joint Statement)
Mio	Милион
MoU	Меморандум о разумијевању (Memorandum of Understanding)
ISRBC, Sava Commission	Међународна комисија за слив ријеке Саве (International Sava River Basin Commission)
NAV	Пловидба (Navigation)
NBS	Рјешења заснована на природи (Nature-based solution)
NGO	Невладина организација (Non-Governmental Organization)
NHMS	Државна хидрометеоролошка служба (National Hydrometeorological Service)
OC	Клијентска апликација (Operator Client)
PEG	Стална стручна група (Permanent Expert Group)
PFRA	Прелиминарна процјена ризика од поплава (Preliminary Flood Risk Assessment)
PIAC	Главни међународни центар за узбуњивање (Principal International Alert Center)
PoM	Програм мјера (Programme of Measures)
RBM	Управљање ријечним сливом (River Basin Management)
ркм	Ријечни километар
RPIU	Регионална јединица за спровођење пројеката (Regional Project Implementation Unit)
SDIP	Интегрисани развојни програм коридора ријека Саве и Дрине (Sava and Drina Rivers Corridors Integrated Development Program)
SHELTER	Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници (Sustainable Historic Environments holistic reconstruction through Technological Enhancement and community based Resilience)
TG	Радна група (Task Group)
UNESCO	Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VHF	Врло висока фреквенција (Very High Frequency)
VTS	Служба надзора и управљања водним прометом (Vessel Traffic Service)

INTERNATIONAL SAVA RIVER BASIN COMMISSION